

Omzetting artikel 14DSM-Richtlijn

In de Memorie van Toelichting (p. 14 -17) wordt geadviseerd om artikel 14 DSM-Richtlijn niet om te zetten aangezien naar Belgisch recht artikel 14 al zou gelden en een omzetting enkel voor verwarring zou zorgen.

Nochtans was het de oprechte bezorgdheid van de Europese Richtlijngever om het publiek domein te vrijwaren. Veel erfgoedinstellingen (zoals archieven en musea) stellen vast dat personen die reproducties maken van werken van beeldende kunst in het publiek domein (fotografen, scanners etc.) auteursrechten claimen op deze reproducties zodat een publiek domein werk alsnog 'opgesloten' blijft in het auteursrecht. Dat is een reëel probleem waar de erfgoedsector dagelijks mee worstelt.

Het zou dan ook een goede zaak zijn om, ter bescherming van het publiek domein, wettelijk te benadrukken dat het niet vanzelfsprekend is dat reproducties van publiek domein werken auteursrechtelijk beschermd worden. Dit zorgt niet voor verwarring maar wel voor duidelijkheid.

In die zin suggereer ik om **een nieuw artikel XI.173/1** toe te voegen:

Wanneer de beschermingstermijn van een werk van beeldende kunst is afgelopen, is materiaal dat voortvloeit uit een reproductiehandeling met betrekking tot dat werk, niet onderworpen aan auteursrecht of naburige rechten, tenzij het uit die reproductiehandeling resulterend materiaal origineel is in de zin dat het de eigen intellectuele schepping van de auteur is.

Artikel 15 van het voorontwerp – invoering van artikel XI.191/1, paragraaf 1, 8°

(i) Onderwijsinstellingen (of leerkrachten of studenten) die één van de onderwijsuitzonderingen van artikel XI.191/1 WER kunnen invoeren, zijn vaak technisch niet in staat om bepaalde beschikbaarstellingshandelingen te organiseren. Zij schakelen dan ook vaak derde partijen (platformen) in om deze online beschikbaarstelling te faciliteren. Uiteraard willen deze derde partijen gedekt zijn door de onderwijsuitzondering.

Specifiek wat de conserveringsuitzondering betreft, die ook het voorwerp van de omzetting van de DSM-Richtlijn uitmaakt (art. 6), staat in de memorie van toelichting te lezen (pagina 73): *'daarnaast kunnen de instellingen gebruik maken van derde partijen om de reproductie tot stand te brengen, wat het in stand houden van bepaalde werken kan vergemakkelijken, aangezien niet elke instelling noodzakelijkerwijs beschikt over voldoende technische middelen'*.

Het zou dan ook wenselijk zijn moest een dergelijke redenering doorgetrokken worden naar alle uitzonderingen of minstens naar de uitzonderingen van artikel XI.191/1 inzake onderwijs. Zodoende kan iedereen die zich op de onderwijsexceptie kan steunen, op derde partijen beroep doen om de realisatie van deze onderwijsexceptie op technisch/digitaal vlak te faciliteren.

Ik spreek dan ook de voorkeur uit om artikel XI.191/1 §1, 8° op dit punt te verruimen (zie tekstvoorstel hieronder) zodat ook de voornoemde, indirect bij het geven van onderwijs betrokken personen, onder de reikwijdte van dit artikel vallen. Het een en ander is perfect toegelaten onder artikel 25 DSM-Richtlijn dat een verruiming van de uitzonderingen van de DSM-Richtlijn (zoals de onderwijsuitzondering van art. 5) mogelijk maakt voor zover deze in overeenstemming blijft met de bestaande uitzonderingen van de Richtlijn Informatiemaatschappij 2001/29 (zoals de onderwijsuitzondering van art. 5.3.a.).

Minstens is het wenselijk dat dit in de Memorie van Toelichting zou opgenomen worden. Nogmaals, in de praktijk is deze nood aan technische ondersteuning door derde partijen groot en willen onderwijsinstellingen (en deze derde partijen) rechtszekerheid op dat vlak.

(ii) In de tekst van artikel XI.191/1, 8° is het voor onderwijsinstellingen in dezelfde zin niet geheel duidelijk wat bedoeld wordt met een gebruik dat plaatsvindt 'onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling'. De Memorie van Toelichting, die deels de consideransen van de DSM-Richtlijn overneemt, geeft hierover niet veel duidelijkheid. Betekent dit dat de onderwijsinstelling steeds toezicht moet houden of toestemming moet geven? Betekent dit dat de onderwijsinstelling aansprakelijk is? Dit wordt best in de Memorie van Toelichting verduidelijkt.

Bovendien is het niet geheel duidelijk of de voorwaarde van 'onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling' enkel slaat op het gebruik in de gebouwen of elders van een onderwijsinstelling dan wel ook op het gebruik middels een beveiligde elektronische omgeving. Het gebruik van de komma en het woord 'of' voorafgaandelijk aan 'door middel van...' lijkt immers te suggereren dat de uitzondering in twee gevallen toepassing vindt, zijnde bij gebruik:

- Onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling in haar gebouwen of elders, of
- Door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling

Indien deze lezing correct is dan is de toevoeging van (i) niet nodig aangezien een derde partij een elektronische omgeving onder de onderwijsuitzondering kan opzetten voor zover deze enkel toegankelijk is voor leerlingen, studenten of het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling. In dit geval is een verduidelijking in de Memorie van Toelichting nuttig en noodzakelijk.

(iii) In deze uitzondering wordt bladmuziek uitgesloten. In de Memorie van Toelichting (p.91-92) wordt aangehaald hiermee de precare markt van bladmuziek te willen beschermen. Waarom kan er dan geen onderscheid worden gemaakt tussen bladmuziek die in de handel te verkrijgen is en bladmuziek die dat niet meer is? In die zin werd de tekst aangepast (zie onder).

* * *

*8° de reproductie, met uitzondering van bladmuziek **die nog in de handel is**, of de mededeling aan het publiek van werken in het kader van het digitaal gebruik ervan ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevendende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling. **Onderwijsinstellingen kunnen gebruik maken van derde partijen om de reproductie of mededeling aan het publiek tot stand te brengen.***

Artikel 23 van het voorontwerp – wijziging aan art. XI.196

*“§ 1. De uitgever moet de exemplaren van het werk binnen de termijn bepaald in **artikel XI.167/1, § 4, 4°** produceren of laten produceren en in het geval van een digitale uitgave, het werk aanbieden in een technisch gebruikelijk exploiteerbaar formaat in zijn catalogus van digitale uitgaven en/of het via diverse digitale kanalen beschikbaar stellen voor het publiek.”;*

- ⇒ Hier wordt m.i. verkeerdelijk verwezen naar art. XI.167/1 §4, 4° dat niet bestaat. Wellicht wil men verwijzen naar art. XI.167/4.

Artikel 62 van het voorontwerp – invoering van artikel XI.245/7/1 §2

*§ 2 Overeenkomstig de door Hem gestelde voorwaarden en de nadere regels, duidt de Koning een beheersvennootschap aan die representatief is voor alle beheersvennootschappen en collectieve beheerorganisaties die in België **representatief zijn voor de rechthebbenden in** bepaalde soorten werken, prestaties, perspublicaties, computerprogramma's en/of databanken **en voor** het type van rechten ~~beheren~~ die het voorwerp kunnen uitmaken van de licentie bedoeld in paragraaf 1*

De representativiteit moet volgens de DSM-Richtlijn bekeken worden vanuit de individuele beheersvennootschap zelf die representatief moet zijn voor rechthebbenden in bepaalde soorten van werken en het type van rechten die het voorwerp kan uitmaken van de verruimde collectieve licentie.

Het is niet voldoende dat de door de Koning aangewezen overkoepelende beheersvennootschap (aan wie de verruimde licentie kan gevraagd worden) representatief is voor alle beheersvennootschappen in België. Dit is bv. het geval voor Auvibel en Reprobel waarin alle beheersvennootschappen vertegenwoordigd zijn.

In die zin werd de bepaling aangepast zodat het een en ander juist is verwoord. Zoniet is deze omzettingbepaling niet conform art. 8.1.a DSM-Richtlijn.